

ცრიონა

ყოველდღიური სალიტერატურო-საინფორმაციო გაზეთი „ცრიონა“ თბილისში გამოდის 100,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე 500,000 ლარზე, ხოლო სხვა განცხადებები 10,000 ლარზე. რედაქციის მისამართი — თბილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის კოდექსი № 159, ტელეფონი 10-34.

ტყელო, ფასი 5000 მან. პარკონი, 5000 მან.

● რუსთაველის თეატრი ●

სასილიმწიფო აკადემიური დრამა

შაბათს 2 დეკემბერს

ი. ბაღვაშიანი რეჟისორი

სინათლე

პირველი ნაწილი

დასაწყისი კ. ანდრონიკაშვილის

დასაწყისი სრულ 8 საათზე

№ 166.

2-1

სახალგაოთხო აკადემიური თეატრი

მ. კ. ბერიძე

პარასკევს 1 დეკემბერს

ტრაპეზია

შაბათს 2 დეკემბერს

პიკის პალი

დასაწყისი სრულ 8 ს. მე 3 ხარის შემდეგ დარბაზში შესვლა აკრძალულია. კასა ლია 11-2 სა-მდე და საღამოს 6-დან წარმოადგენის დამთავრებამდე.

№ 166.

2-2

ორშაბათს, 4 დეკემბერს საღამოს 5 საათზე

სახალგაოთხო სახალგაოთხო დანიშნული ქალაქის საბჭოს პოე. ვაკაშვილის სტომატი

ამავე დღეს საღამოს 7 საათზე შესდგება

საბჭოს პლაკატის მოკრიბი სტომატი

დღის წესრიგში დგას ორი საკითხი:

1. მოხსენება ამირეჯიბის რესპუბლიკის შესახებ.
2. დღევანდელი არსებობა ანუ რესპუბლიკის ბეჭდვის უკიდობაზე.

მდივანი. გ. ხუნდაძე.

№ 189.

3-1

მთავარი კომიტეტის გაფართოებული სხდომა

მთავარი კომიტეტის დადგინდებით დეკემბრის ორსთვიანი მოწვეულია ჩვენი პარტიის პროვინციულ ორგანიზაციებში წარმომადგენლები თავიანთი წესდების ძალით უნდა მოწვეული ყოფილიყო გასულ თვეში პარტიული ყრილობა. მაგრამ მთავარი კომიტეტი ვერ შეძლო ყრილობის მოწვევა ადვილად გასაგებ მიზეზების გამო დღევანდელ სიტუაციის ხანაში ჩვენი თანა ღარი პარტიისათვის შეუძლებელი ხდება გახსნის უკიდობის მოწვევა, რომელიც მეტად დიდ ხარჯებს იწვევს. ამიტომ ყრილობის მოწვევის საკითხი 1923 წლის პარტიული ყველაზე გადამდგამა. ამას გარდა დადგინდული მოწვეული იქნენ მთავარი კომიტეტის გაფართოებული სხდომა, რომელზედაც დაეწინაურებინა პროვინციული ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

ეს გადამწვევით გამოწვეულია არის შედეგი გაფართოებით. პარტიის ცენტრისა და მის პროვინციულ ორგანიზაციებს შორის ვერ არის მკაფიო კავშირი გაბმული, არ არის ისეთი დამოკიდებულება გამტკიცებული მათ შორის, რომელიც მოითხოვს ნამდვილი პარტიული მუშაობა. პროვინციული მოწვევით ცენტრის რომელიც არ აქვს საშუალება უზღვევდეს პარტიულ ორგანიზაციებს. თავის მხრივ ცენტრშიც სუბტილი იქნის პარტიული ცხოვრების მიმდინარეობა ადინდობით. ეს მეტად საშიშვლოა და პარტიის განვითარებას დაუბრუნებელი მოითხოვს ჩვენი პარტიის არსებობის ხარისხი. პარტიული მუშაობა შეუძლებელია გახსნის იქნეს და ნორმალური კალაპოტში ჩადგეს, თუ ცენტრისა და პროვინციის შორის არ გადგება და არ განმტკიცდება შეწყვეტილი კავშირი. ამ მხრივ ჩვენი პარტიული-ორგანიზაციული მუშაობა მეტად საშიშვლოა კრიზისის განიცდის. ამ საშიშვლო კრიზისის გამოწვევით შედგება პარტიული ყრილობის, მაგრამ მისი მოწვევა დღევანდელ პირობებში შეუძლებელი ხდება. ასე რომ პარტიული ყრილობის სტომატი მოწვევ-

მოწვეული ხარ. ეს კი შესაძლებელი იქნება და სასურველიც არის პარტიის მთავარი ორგანიზაციების გაფართოებული სხდომის საშუალებით. პროვინციულმა ორგანიზაციებმა უნდა დახმარება გაუწიონ მთავარი კომიტეტს ახალი პირობების გაგებას და სწორი პოლიტიკის წარმოებაში, ისე როგორც უკანასკნელმა პარტიულმა უნდა მიესწონ ნათელი გზის ყოველ კითხვებში.

როგორც აღინიშნა, პირველი ყრილობის შემდეგ მთელი რიგი პირველ ხარისხის კითხვებისა წამოიჭრა იყო ჩვენი რესპუბლიკის ცხოვრებაში, როგორც საგარეო, ისე საშინაო ურთიერთობაში ჩვენი მეტად გაფართოებული და სერიოზული კითხვებთან გვეკონა საკმარისად ამ კითხვებს კი ესაუბრობა გაფართოებული პასუხი ჩვენი პარტიისაგან. პარტიის მთავარი კომიტეტი ყოველთვის ცდილობდა სათანადო პასუხი მიეცა წამოჭრილ კითხვებისათვის და არ დაჩინდებოდა არც ერთი მხარე, რომელიც პარტიული საზოგადოებას არ ყოფილიყოს განხილული მთავარი კომიტეტისა და პარტიულ ორგანიზაციების მიერ. შედეგების და გვარად პარტიის ხელმძღვანელი ორგანიზაციისათვის დროულად სწავლა-დგენა თავის წევრებსა და საზოგადოებას გაეცნულს პასუხს ყველა კითხვებზე. მაგრამ პარტიულ პოლიტიკას მაშინ უფრო დიდი ფასი ეძლევა, როდესაც მის განმომწვევებში მონაწილეობს პარტიის რესპუბლიკის გაფართოებული სხდომა და სწორი პარტიული დემოკრატიის ხარისხი. ამ დემოკრატიის ჩვენ არსებობაში უკიდობა და დღესაც ამ გზით გვსურს სიარული.

არც ეკონომიკური, არც პოლიტიკური-დემონსტრაციული და სიმბოლოური პარტიები; წინააღმდეგ ასეთი ურთიერთობა საჭირო იყო ყველა რესპუბლიკის საერთო მუშაობაში. ამიტომ ჩვენმა პარტიამ ამირეჯიბის ფედერაციის მიმართ, როგორც გარდასახული საფეხური საბ. რესპუბლიკების კავშირისაგან. რომელშიც თვითოველი სახელმწიფო შევიდოდა დამოუკიდებლად, გარეშე ამირეჯიბის ფედერაციისა. მაშინ მმართველმა პარტიამ მხარი არ დაუჭირა ჩვენს წინააღმდეგობას და არ სცნო საჭიროდ რესპუბლიკების კავშირისათვის წარუგ. დღეს კი ეს საკითხი მოიხილეს პარტიის სხდომაში. ამ პარტიის ხარისხისა და რესპუბლიკების წინააღმდეგ. ამ მხრივ ჩვენი პოლიტიკური ხარისხი გამართლდა. მაგრამ დღეს საღამო ხდება, არა რესპუბლიკების კავშირი საზოგადოებას, არამედ ამ კავშირის კომპეტენციები და შემადგენლობის საკითხი. მმართველი პარტია მხარს უჭერს და მოითხოვს ამირეჯიბის ფედერაციის დარჩენას და მისი მთლიანი შესვლა კავშირში. ჩვენმა პარტიამ, თანხმად თებერვლის წინააღმდეგობის, მოითხოვა ყველა რესპუბლიკების, საჭიროდ დავთ, ახერხებულა და საზოგადოებას დამოუკიდებლად შესვლა კავშირში. გამოსაკვირვი საკითხის მთავარი ცენტრი აქ არის ჩამართული.

იმპერიოლისტური ქვეყნები დარწმუნდნენ ინტერვენციის უწყალოდ და შეეცადნენ დამოუკიდებელი ფორმების დამოუკიდებლობის შენახვაში, ამ შემთხვევაშიც დასისვა საკითხი საბჭოთა რესპუბლიკების მთლიანი გამოსვლისა კავშირის საკითხის წინააღმდეგ. ამას მოყვა შედეგი გაფართოება, რომელიც შედეგად იწოდებს დიპლომატიური გაერთიანებას. ამით დასრულდა გაერთიანების მეორე საფეხური.

ეს ხელს კი სდგას მისამდე საფეხური გაერთიანებისა. ეს არის სამეურნეო გაერთიანება. ეს მისამდე საფეხური დასაყენა წინააღმდეგ ორი საფეხურისა.

ეს გაერთიანება არ ნიშნავს რუსეთთან შეერთებას, რადგან საბჭოთა რესპუბლიკები დამოუკიდებელი არიან ნაციონალური ნიღბაზე და ატარებენ ნაციონალურ ნიღბს.

გაუქმება ნაციონალური რესპუბლიკების არის რეპუბლიკური მხარე, რომელიც მოითხოვს არა რუსთა ნაციონალური გაუქმებას, მათ გარდასმა, გ. ი. რეპუბლიკური დონეობისა...

შორეულ აღმოსავლეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის შეერთება რუსეთთან შესაძლებელია, რადგან იგი აღმოსავლეთი ნაციონალური პრინციპის მიხედვით არა, არამედ ტერიტორიული მოსახრებით, რომ შექმნილიყო საბჭოთაო სახელმწიფო. ეს ხელს კი როდესაც საჭირო იქნება არის ასეთი რესპუბლიკის არსებობა შესაძლებელია. მისი შეერთება რუსეთთან, მაგრამ სხვა რესპუბლიკები, რომელიც აღმოსავლეთი არიან ნაციონალური საფუძველზე უნდა დაჩინდნ თავისი ცენტრალური ადმინისტრაციისა და სახალხო კომისარათ საბჭოთა მხარე, სანამ არსებობენ ვრები; ნაციონალური ენა, ნაციონალური კულტურა და უნივერსიტეტი. ამიტომ საბჭოთა რესპუბლიკების გაერთიანება არ შეიძლება დასრულდეს რუსეთთან შეერთებით, რუსეთში გათქვით.

ერატი მთავარი საკითხი, რომელიც წამოჭრა ჩვენი ერთად და პარტიის ცხოვრებაში, ეს არის საბჭოთა რესპუბლიკების ფედერაციის საკითხი. ეს საკითხი ორჯერ დასისვა ჩვენს წინ, ერთი სრულიად საჭ. საბჭოთა ყრილობის შემდეგ და ერთი ამირეჯიბის ფედერაციის საკითხი, და მეორედ მისი დღეს, როდესაც ქრულიად საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის საკითხი არის წამოჭრილი.

1922 წ. თებერვალში ჩვენი ამირეჯიბის ფედერაციის საკითხი პროვინციულ ორგანიზაციებთან ერთად გადასცემით. ყრილობის შემდეგ ამხანაგებმა მხარეებმა მხარეებში მონაწილეობა მიიღეს ამ კითხვის განხილვაში და მთავარი კომიტეტთან ერთად გამოიმუშავეს ერთი სწორი გზა. საბჭოთა რესპუბლიკების ურთიერთობის საკითხში, ამ თანხმობის დადგენილებით, ჩვენმა ფრაქციამ საბჭოთა ყრილობის შემდეგ არ დაუჭირა მხარი ამირეჯიბის ფედერაციის შექმნის საკითხებს და მოითხოვა მისი ფრაქციის განვითარება ყველა არსებულ საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის განმტკიცების სახით. ამირეჯიბის რესპუბლიკების ფედერაციის შექმნას პარტიის დადგენილებით არ მოითხოვდა

სხდომის წესრიგში სდგას აგრეთვე მნიშვნელოვანი საკითხები. ეს უმთავრესად შეეხება საერთაშორისო მდგომარეობას და სოციალური რევოლუციის საკითხს. ჩვენ საერთაშორისო რევოლუციის ორიენტაციის ნიღბაზე ვსაუბრობთ და მთელს ჩვენს პოლიტიკას ვაფუძნებთ პროლეტარიატის გამართვის საკითხთან. არა მარტო ადგილობრივი, არამედ საერთაშორისო კითხვებშიც შეადგენენ ჩვენი არსებობის და მკვლელობის საფასურს. ამ მხრივ მთელი რიგი მნიშვნელოვანი კითხვებისა არის წამოჭრილი განმარტებისა და შრომის შორის თანამდროვე პარტიის მიმდინარეობაში. ეს კითხვები მოითხოვენ შეფასებას, გარკვევას და პარტიის პოლიტიკის მართან შეთანხმებას. გაფართოებულ სხდომაში ამ კითხვების განხილვის მეტად დიდი მნიშვნელობა იქნება ჩვენი პარტიული წარმომადგენლებისათვის.

დამთავრებულია

საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის შესახებ ამ. სტალინმა განმარტება მისცა არადასაწყის კორექტივებს, რომელიც მოგვცავს შემოკლებით.

ინიციატივა საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა ვეკითხებით თვით რესპუბლიკებს. ამირეჯიბის რესპუბლიკების ხელმძღვანელ წევრებისაგან დასისვა ეს საკითხი, რომელიც შემდეგ გადატანილი იქნა პარტიულ თანხმობებზე და კავშირებზე. საფუძველი და მოტივი საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა არის სამეურნეო ფორმების გაერთიანება. იგი მისხანის ხანაში საბჭოთა რესპუბლიკების გაერთიანებას დასისვა საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე. აგრეთვე მისი მიხანა გზების გამოყენება ფართულ კონტინენტის და ეკონომიკური ხელშეწყობისათვის დადგება მთლიანად საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე. აგრეთვე მისი მიხანა გზების გამოყენება ფართულ კონტინენტის და ეკონომიკური ხელშეწყობისათვის დადგება მთლიანად საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე.

საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირი

საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის შესახებ ამ. სტალინმა განმარტება მისცა არადასაწყის კორექტივებს, რომელიც მოგვცავს შემოკლებით.

ინიციატივა საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა ვეკითხებით თვით რესპუბლიკებს. ამირეჯიბის რესპუბლიკების ხელმძღვანელ წევრებისაგან დასისვა ეს საკითხი, რომელიც შემდეგ გადატანილი იქნა პარტიულ თანხმობებზე და კავშირებზე. საფუძველი და მოტივი საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა არის სამეურნეო ფორმების გაერთიანება. იგი მისხანის ხანაში საბჭოთა რესპუბლიკების გაერთიანებას დასისვა საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე. აგრეთვე მისი მიხანა გზების გამოყენება ფართულ კონტინენტის და ეკონომიკური ხელშეწყობისათვის დადგება მთლიანად საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე.

დამთავრებულია

საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის შესახებ ამ. სტალინმა განმარტება მისცა არადასაწყის კორექტივებს, რომელიც მოგვცავს შემოკლებით.

ინიციატივა საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა ვეკითხებით თვით რესპუბლიკებს. ამირეჯიბის რესპუბლიკების ხელმძღვანელ წევრებისაგან დასისვა ეს საკითხი, რომელიც შემდეგ გადატანილი იქნა პარტიულ თანხმობებზე და კავშირებზე. საფუძველი და მოტივი საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა არის სამეურნეო ფორმების გაერთიანება. იგი მისხანის ხანაში საბჭოთა რესპუბლიკების გაერთიანებას დასისვა საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე. აგრეთვე მისი მიხანა გზების გამოყენება ფართულ კონტინენტის და ეკონომიკური ხელშეწყობისათვის დადგება მთლიანად საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე.

საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის შესახებ ამ. სტალინმა განმარტება მისცა არადასაწყის კორექტივებს, რომელიც მოგვცავს შემოკლებით.

ინიციატივა საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა ვეკითხებით თვით რესპუბლიკებს. ამირეჯიბის რესპუბლიკების ხელმძღვანელ წევრებისაგან დასისვა ეს საკითხი, რომელიც შემდეგ გადატანილი იქნა პარტიულ თანხმობებზე და კავშირებზე. საფუძველი და მოტივი საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირისა არის სამეურნეო ფორმების გაერთიანება. იგი მისხანის ხანაში საბჭოთა რესპუბლიკების გაერთიანებას დასისვა საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე. აგრეთვე მისი მიხანა გზების გამოყენება ფართულ კონტინენტის და ეკონომიკური ხელშეწყობისათვის დადგება მთლიანად საჭიროდ ვეკითხებით თავის, რომ იგი განვითარდეს მთლიანად, როგორც დამოუკიდებელი და გამომდევლი მსოფლიოს ბაზარზე.

მთავარი კომიტეტის გაფართოებული სხდომა.

სხდომაზე თითო წარმომადგენლის გამოცხადების უფლება ეძლევა შემდეგ ორგანიზაციებს — ტოლისის, ქუთაისის, ბათუმის, ფოთის, ზუგდიდის, სენაკის, სამტრედიის, ზარზინის, ოზურგეთის, ლანჩხუთის, გორის, თელავის, სიღნაღის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომის. აგრეთვე სხდომაში მონაწილეობის უფლება ეძლევა ახალგაზრდათა კავშირის პრეზიდიუმს.

- სხდომის პროგრამა:**
1. მომენტები და პიკეტაჟი — მომხსენებელი ან. თ. დღეონია.
 2. სპეციალური რეპორტები — კე. შიჩინაძე — მომხსენებელი ან. თ. დღეონია.
 3. პარტიული მუშაობა — მომხსენებელი ან. თ. დღეონია.
 4. მიმდინარე საკითხები.

სხდომა დაიხსნა საღამოს 5 საათზე „ტრიბუნა“-ს რედაქციაში. სხდომა არაერთგვაროვნად არ გადარჩა, რისთვისაც ორგანიზაციებმა უნდა მიიღონ ყოველგვარი ზომები წარმომადგენლების გამოსაგზავნად.

მთავარ კომიტეტის თავმჯდომარე ა. დღეონია. მდივანი: ხერ. ახალციხელი.

პარტიული

დღეს, საღამოს 6 საათზე, „ტრიბუნა“-ს რედაქციაში დანიშნულია მთავარი კომიტეტის სხდომა. ყველა წევრების დასწრება საავსებელია.

პროვინციის სხდომა

ნოემბრის 25-ს სამტრედიის რეგიონის უბნის პროვინციის მიერ გამართულ იქნა საღამო-კონცერტი. კონცერტზე მოწვეული დღეს ქალაქელი პიანინოზე დამკრედი არ ჩამოვიდა, თვით მოსიღწერეთა ქართული სიმღერებიც კი ვსულებოდათ, საღამომ უშნოდ ჩაიარა.

ტენნიკუმის შენობის პროექტი უკვე შემუშავებულია, რისთვისაც 20 მილიონი (პროექტის დასამუშავებლად) უკვე გადაეცა ინტერნაციონალურ ფონდს. ამ დღეობაში ადგილობრივ აღმასკომს ჰქონდა მსჯელობა ტენნიკუმის შენობის აგების შესახებ და დაადგინა, რაც შეიძლება სწრაფად შეუდგეს ტენნიკუმის შენობის საძირკველის ჩაყრას. მომავალ ტენნიკუმს 60 ოთახად შექმნა. ადგილობრივმა აღმასკომმა დაადგინა იშუამდგომლოს ს. ს. ც. აღმასკომის წინაშე, რათა ამა წლის სამტრედიის რაიონის სასურსათო გადასახადი შეწირულ იქნას ტენნიკუმის აგების საქართველოს სათანადო შუამდგომლობა უკვე წარგზავნა ცეკას.

საქალაქო აღწერისათვის წინასწარი მუშაობა უკვე შესრულებულია, ინსტრუქტორი კ. როგავა ხელმძღვანელობს სამტრედიის აღწერას. ქალაქი დაყოფილია 3 რაიონად, აღწერა დაწყდება დანიშნულ დღეს ბარათები და ინსტრუქციები უკვე დარიგდა.

სამტრედიის ტენნიკუმის დაფინანსებისათვის და გაყვითლებზე დასწრების შემდგომ, რესპუბლიკის ტენნიკუმების გამგე მოკ. კვინიკაძემ განაცხადა, რომ პროვინციის ტენნიკუმებთან შედარებით სამტრედიის ტენნიკუმი სასურველ პირობებში ყოფილა და თითქმის ყველა სპეციალისტი მასწავლებელი ჰყოლია.

ქვემო იმერეთში ძალზე აცივდა, არის თოვლის და დიდი ზამთრის ნიშნები. სიმინდის ფასი 80 ათას მან. ავიდა. წყალდიდობისაგან დაზარალებულთა დახმარება, ნოემბრის 25-ს სამტრედიის რეგიონის გამგეზავრება საქართველოს წითელი ჯვრის თავმჯდომარე ივანე ქუთათელაძე და ბ. ქუთათელაძე. მათ განზარალებულთა ქუთაისის მხარის ყველა დაზარალებულ რაიონის მოვლა და წითელი ჯვრის სახელით დახმარების გაწევა.

სახელმძღვანელოების საკითხი. პროვინციაში სახელმძღვანელო წიგნების არა ჩვეულებრივი სიმძლიერებასწავლო წიგნების დიდი უმრავლესობა არსად არ იშოვება. განსაკუთრებით უშვარი ხდება უცხო ენების (რუსულის, ფრანგუ-

ლიკ გერმანულის) და მათემატიკურ საგნების წიგნები. როგორც მოწვევნი იხე მასწავლებლებიც კრიტიკულ ყოფაში არიან, თავისთავად ცხადია უფროდ მაკადინობა ფერხდება და იგი ვერაფრთარ ნაყოფს ვერ მოიტანს. ძნელი საშოგარია აგრეთვე დანარჩენი სასწავლო ნივთები, ფანქარი, კალამი, რეყული, კალმ-ს ტარი და რუკები. ვკითხ, რომ ამ უბნებში წიგნების სიმძლიერება საქართველოში ქრონიკულ ხასიათს არის. ძველი წიგნები ბაზრიდან გაქრა. ან თუ სადმე დაშთენილა იგი სპეკულიაციის ფრთის გასაშლელ საგნად გადაქცეულა. ძველი რუსული წიგნები, რომ განახლებულ ერთგულ სკოლისათვის შეუფერებელია, ამა-ჩვენი ფიქრით მტკიცება აღარ ესაქროება, მაგრამ რაღაც მანქანებით და უცნაურობით ამ დარგში ჩვენი სკოლისგე გატეხილ ვარცხლის წინაშე სდგას და სანუგეშო არაფერი ხდება, ქართულ სკოლისათვის შესაფერ რუსულ წიგნს—სახელმძღვანელოს არავინ სწერს და არავინ სტამბავს, მაგრამ ამაზე სხვათაშორის.

ამ მცირე შენიშვნაში ჩვენ მსოფლიო და მხოლოდ პროვინციის სკოლების უშუყო ყოფაზე ვლაპარაკობთ. ჩვენს ფიქრით აუტოლეგალია, ყოველ პროვინციის სკოლამ სახელმძღვანელოები თვით შეიძინოს და შემდგომ მიაწოდოს მოწაფეთ. ის სახელმძღვანელოები, რომლებიც თვით ასე თუ ისე იკვებებიან ამ უ-

მომავალი აგებები

სწავლა-აღზრდის საქმე.

ყველასათვის ცხადია, რომ სწავლა-აღზრდის საქმე ამ ბოლო დროს ე. ი. 1917 წლიდან არ იყო ნორმალურ კალაპოტში. ის ხელს უშლიდა ომები და რევოლუციები. სწავლის საქმე თავის დანიშნულების სიმძლვე ვერ იდგა, რ. მაც მუხტად დააქნა ახალგაზრდობა. დიკალიზა დაეცა სასწავლებლებში. ამის გასაშორთელი საბუთები ერთობ ბევრია. ამაში დანაშაუდე არც მოსწავლეები არის და არც მასწავლებლები, დანაშაუდე ის უკუდმართი ხელ-შემშლელი ხანა, რომელიც უხლა დაუდგა კაცობრიობას. უკუდმართი ის არა იმი-ათვის, რომ მოხდა რევოლუციები, და ასე თუ ისე თვითგამორკვევის გზ. ჯა-ყენა ყველაფერი, — რამედ იმისთვის, რომ ნორმალურ, აღორძინების კალაპოტს დააშორა და ყველაფერი ანორმალურ მდგომარეობაში ჩაყენა. რა თქმა უნდა ანორმალური მდგომარეობა დაუდგა მოსწავლე ახალგაზრდობასაც. წინად თუ 9 თვის უკუყვებულად მიმდინარეობდა სკოლებში მეც დინეობა, ეს-ლა ე. ი. ამ ბოლოს 5-6 თვის ძლიერ გრძელდება, ისიც რამდენჯერაც წყდება ამ ხანში ომიანობისა ან და სიცივის და შინაშოლობის გამო.

თუ ამ მოვლენებში შეუწყო ხელი იმას, რომ მოსწავლე ახალგაზრდობა, თითქმის მთლად დაშორდა განვითარების გზას და მასში დიკალიზა სრულიად დიკალიზა. მოსწავლე ახალგაზრდობა, ეს არის მომავლი საძირკველი, მომავლი თაობა, რაზედაც უნდა აშენდეს სოციალისტურად განწყობილი საზოგადოება, თუ ახალგაზრდობას პატიარობიდანვე არ გრჯდ დგალსა და რბილში დიკალიზა, ერთგვარი სისტემა, მაშინ რას მივღებთ მომავლში? სრულიად უღისეული ხალხი, უსისტემოს, რაც მეტად საშიში იქნება იმ

მად ჩვენი სკოლები საქროა ყოველმა სკოლამ თვით მოაგროვოს და მოთხოვნილების მიხედვით განსახლებული რიცხვი მოიტანოს დედა ქალაქიდან. ასევე უნდა ითქვას სხვა სასწავლო ნივთებზეც.

შეიძლება ჩვენ გვითხრან, რომ პროვინციაში წიგნის მალაზიებიც არსებობენ, რომლებიც ამ როლის შესრულებაში უფრო დახელოვებული არიან ვიდრე სკოლაო სიძარ-თლეთ მივიღებთ, მაგრამ ისიც კე-მარტეობა, რომ ამ უბნებში ჩვენი წიგნის უარყოფის მახინჯი ხანაა, წიგნის მალაზიები (პროვინციაში) ამ უბნებში ჩვეულებრივ ვნებით დასაფრებიან სხვა მოსაგებ ნივთებით ვაჭრობას და წიგნით ვაჭრობა მათ აღარ მიჩნიათ „გამამდიდრებელ“ საქმიანობათ, მით უმეტეს ისინი სრულებით აღარ ეძებენ სახელმძღვანელოების შერჩევს და მათ თავის დროზე მოტანას ვაჭირვებულ სკოლისათვის.

პროვინციის სკოლები ვალდებულნი არიან დამოუკიდებლად ცენტრში შეიძინონ სახელმძღვანელოები და მიაწოდონ თავ-თავინთ სკოლას, თუ არ გვირდა, საშოსწავლო წლები მაცადონობის მხრივ მოგვეცდეს და უნაყოფოდ წავვიდეთ.

კოჯორი. 21 ნოემბერს კოჯორის მიდამოებში ჩამოთავა. წყლის გაყინვის გამო მცხოვრებნი უწყლოდ დარჩა. 7 ნოემბერს კოჯორში ვიხსნა კლუბი. სწარმოებს პოლიტიკანმანთლებელი მუშაობა. ხურობი, სენაღის დასრულების შემდეგ სურამი დაკარგულა. 1 ნოემბერიდან დაიწყო სახაშრო კლუბებში მუშაობა. სწარმოებს საყოველთაო სამხედრო სწავლება რაშიაც ირიცხება 100 კაცი. 7 ნოემბრის დღესასწაული ხალისით ჩატარდა.

აფხაზეთი. შრომის დაცვის განყოფილებამ დაათვლიერა წარმოებანი და აღმოაჩინა შრომის კანონის დარღვევის შემთხვევები. კანონის დამრღვევები დაჯარიმდნ. მუშათა შრომის მცირე წლოვანთა რიცხვი უმნიშვნელოა. ქალთა შრომანორმალურ პირობებში მიმდინარეობს. ბინის საკითხი მუშებისათვის მოწყვ-

რიგდა.

დიდი იფალები, რომელსაც ასე თავგამოდებთ ვიცავთ. ამისთვის საქროა იყო და, არის, რათა მომავლი თაობა ჩადგეს ნორმალურ კალაპოტში და აღმოცენდეს მასში ნამდვილი მოქალაქობრივი სული. მართლაც, რომ მოსწავლე ახალგაზრდობა დემსგავსოს ნამდვილ მოსწავლენს, რომელიც სიმელო იქნება მომავლისათვის, ამისათვის უსათუოდ მეცადინეობა უნდა იწყებოდეს თავის დროზე და ახალგაზრდობას არ ეშლება ხელი ჩვენგან დამოკიდებული მიხეზებით. საქროა სწავლა აღზრდის მუშაში ჩვენ უზრუნველყოფილი თუ მთლად არა ოცნდა მინც, პირველი სამასწავლო წელი საქროთველოში (როგორც ამას სამართლიანად აღნიშნავენ) უნდა ჩაითვლოს პირდაპირ გამყდარად.

მეტად ცუდად იყო დაყენებული, როგორც მოსწავლეთა ისე მასწავლებლთა საქმეც. მასწავლებლები ვერ დაბუღლდნენ თავის შრომის მუათედ ღირებულებას და იიც ეძლეოდთ 5-6 თვის შემდეგ ამისთვის სასწავლებლები დიდ ეკონომიკურ კოიზის განიციდენ, რამაც შესაძინევი დადი დაამჩნია სწავლა აღზრდის საქმეც. წელს ასე თუ ისე გამოცოცხლება დეცეტი ამ საქმეს. განათლების კომისარიატის კომისიამ, რომელიც დადიოდა სასწავლებლებში და ირყავდა სწავლა-აღზრდის საქმეს, დიდი დახმარება დაპირდა მასწავლებლებს; და ჟანასენლენიც გაასკეტეული ენერგიით შეუდგნენ თავის მოვალეობის ასრულებას. თუმცა დანსპირები შრომის უილო ვერ დაეყმყო ვადგნს სეცებით მოთხოვნილებს, მაგრამ ოდნე მარც შეუშაუ-უქებს იმ იარქმს, რომელიც წარსულ წელში მიი-

ლო. მართლაც სწავლა დიფყო რიგინი, სკოლებს დეცეტი დიციდინია მოსწავლეები გამოცხადდნენ და მარცხე მოკიდეს ხელს სწავლას. ასე რომ სწავლა აღზრდის საქმეც დიდ წიაწია წინ და აქთანევი ეტყობა წინ-გდა. აუცილებლად საქროა ამ დაწინაურების არ შეხედოს ხელშემშლელი პირობები. თუ შრომის უილო არ იქნა მიწოდებული თავის დროზე (დავიანება ეტყობა), ეს მოახდენს გავლენას სწავლა აღზრდის მუშაებზე და ნორმალურ კალაპოტში ჩაყენებულ საქმეს ახალ დაბრკოლებებს. აღნიშნავს წინ მეტი ყურადღება სწავლა-აღზრდის მუშაებს, რომელიც სდითოს ძალში წყოფ მოსწავლე ახალგაზრდობას განვითარების და წინსვლის გზაზე აყენებს.

Chahlieo.

სამტრედია

მიუხედავად ათასგვარ დაბრკოლები, რომელიც ხელოვნების გზაზე ახლად ამოძრავებულ ახალგაზრდობას ყოველ ფეხის ნაბიჯზე ხელება წინ, სამტრედიის ხელოვნების ახალგაზრდა მოტრფიალებმა შესძლეს ერთგვარი ორგანიზაციის შექმნა, რომლის მიზანია საფუძველი ჩაეყაროს ხელოვნების სამსახურის სამტრედიაში.

ახალგაზრდობას გამოსვლისთანავე ესმოდა. თუ რა ძნელია წმინდა ხელოვნების სამსახური და გარკვეული გეზის აღება დღევანდელ

მთავრობის მოქალაქის და განაგრულებანი

დადგინდა № 28. ს. ს. ს. შრომის სხალხო კომისარიატის. 7 ნოემბრის ხელფასის მიცემის შესახებ. შრომის სხალხო კომისარიატის ამა წლის 5 ნოემბრის № 25 დადგინლების დასამატებლად საქ. ს. ს. შრომის სხალხო კომისარიატი დადგინდა. 1. წინადადება მიეცეს ყველა სხელმწიფო და კერძო დაწესებულებათ და

შრომის სახ. კომისარიატში

უღარბზე ნებავრებთა სხელმწიფო დახმარების განყოფილებამ მოქმედება ოქტომბრის თვეში. შრომის კომისარიატის კოლეგიის მიერ გარჩეულ იქნა უღარბის მცხოვრებთა დახმარების დარგში 6 საკითხი. სადენისო საქროს ჰქონდა 1 სხლომ, რომელზედაც გაიარა 78 საკითხი. ანეროკულ ტანისამობის განმარწილებულ შეტრულ კომისიის ჰქონდა 2 სხლო-მა, და ამ სხლოებზე გაიარა 184 განცხადება. სადენისო დახმარების მიმდებთა რიცხვი გამოიხატება შემდეგში. ოქტომბრის თვეში იყო 145 პენსიონერი, ოქტომბრში ჩაიცხულ იქნებ პენსიონერებდა 61. ამ რიცხვიდან 42—მუშა 120—მოსამსახურე. 40—ქვრივი და 4—დასახინჩეული ჯარის-კაცე. დამარხვისა და სამშობლოში წასასვლელად ერთდროულად დახმარებათა გაცემა განსწლვ ჟღისა, პირველ შემთხვევისათვის—500 ათასს მანეთამდე, ხოლო მეორე შემთხვევისათვის—200—700 ათას მანეთამდე. ამასთანავე ერთდროულ დახმარებათა გაცემა სწარმოებს ზოგერთ შემთხვევაშიც. ოქტომბრის თვეში ერთდროულად დახმარებათა გაცემა მცხოვრებელთა მანეთების შემთხვევაში—6 კაცს, წასასვლელად—11, ხოლო განსაკუთრებულ შემთხვევაში—6. მეტროკულ ტანისამობის განმარწილებულ შეტრულ კომისიის მიერ ტანისამობის გაცემა 189 კაცზე უხლდა, რაც შეადგენს 33.450.000 მანეთს, ხოლო უფასოდ—45 კაცზე, რამდის საფასური უღარბის—12.450.000 მანეთს, რაც შეადგენს სულ—184 კაცს, ხოლო საფასური კაც—45.400.000 მანეთს. ამის გარდა განყოფილების ხელმძღვანელობით ეწყობა თავისუფალ შრომის პირთა კეწრობი, მაცალითად ტვილისში მოწყობილი იქნა ხელსაწმის, შინამრეყველების, თავისუფალ ექიმთა და სხვა პირთა რომლებიც არ ეწყვიან ექსპლოატაციას, აღნიშნული ორგანიზაცია უკრუერობით იდგენს 1.700 კაცს. მიზანი ჰსენებულ ორგანიზაციითა დაარსებისა გამოინახება იმაში, რომ მშრომელთა ურთერთ დახმარების ორგანიზაციებმა ჩამოაშორას რესპუბლიკას სახელმწიფოებრივ დახმარების გაცემა.

შრომისა და ტვართ-ზიდვის ხარკის განყოფილების ოქტომბრის თვის მოქმედების მიხედვით ზემოხსენებულ მუშა-დღეები და ტვართ-ზიდვის დღეები შემდეგის მიხედვით ნაწილდება.

მუშა-დღეების რაოდენობა	ტვართ-ზიდვის დღეების რაოდენობა	
ეხალქალაქი	6600	2433
ახალციხე	11232	938
ბორჩოლო	5400	4110
სამხრეთი ოქეთი	2520	1070
აჭარა	1500	—

დროში და მით უფრო სამტრედიაში, რომელსაც უკრადიკული კონია ხელოვნების ნიჭიერი მუშაგრამ ეს იქნება უმარცხესი დელი შრომისა.

ჩვენ არ გვაშინებს შეუგნებელი პროვოკაციები და ფილისტერების პროვოკაციები; დეე, მათ იცოდენ, რომ კეწმარტი ხელოვნება უთუოდ შესცვლის ამ ატმოსფერას და დანახებებს მათ თავის მახინჯ სახეს. შეგნებულ ახალგაზრდობას კი მოუწოდებთ ფხილად იყვენ და ფეხის ხმას წუ აყევიან, ყოველ შემთხვევაში ჩვენ მოვითხოვთ მათგან მეტ სიმთხილეს...

ახლად დაარსებული ორგანიზაცია მუშაობს, უკვე შეუდგა ტურნალის გამოცემას, და ამ მოკლე დროში განზარალებული ექვს ავაუ-ფშაველსა* სახსოვრად საღამოს გამოართვა; რომლის წმინდა შემოსავალი მოხმარდება სხენებულ ტურნალის დასარსებელ ფონდს. ვაქვს საღამოთი დაიწყება. სამტრედიაში უთუოდ აქაური საზოგადოებათათვის უჩვეულო მოვლენა. საზოგადოებიდან კი მოვითხოვთ მლაშე პროვოკაციის არ აყევის, მოვიდენ საღამოზე, რათა მიუდგომლად შეაფასონ ყოველივე.

კიკო ასათიანი.

